

Politiska testamenti Tage Erlanders:

Vit í Norðanlondum mugu standa saman um vit vilja hevja okkum

Eg trúgvi uppá samstarv, men ikki uppá samanleggjan av Norðanlondum, sigur Tage Erlander í hesi samrøðu við blaðmann frá

»Søndags-Aktuelt«

KOMANDI TÝSDAG HIN 14. OKTOBER 1969 LEGGUR HIN 68 ÁRA GAMLI SVENSKI FÖRSÆTISRÁÐHARRIN FRÁ SÆR OG OLOF PALME TEKUR VIÐ, ERLANDER HEVUR SITÐ SUM FÖRSÆTISRÁÐHARRI Í SVØRIKI SEINASTU 23 ÁRINI. M. A. HEVUR HANN VERIÐ HEITUR TALSMANNAÐUR FYRI NORÐURLANDA SAMSTARVI, OG TAÐ ER JUST UM HETTA EVNI HETTA PRÁTI SNÝR SEG UM

— Fåa vit á nokrum sinni ein felags norðurlendskan forsætismálaráðharrar?

— Hetta var ein stóru spurningur ... nei, einari samanleggjan av norðurlendsku londunum trúgvi eg ikki uppá, men vit mugu royna at skapa eitt samstarv so gott sum gjørligt. Eg trúgvi uppá samstarv, men ikki uppá samanleggjan. Fyrr hava royndir verið gjørdar at savna norðanlond, uttan at hetta hevur eydnast!

— Er hin norðurlendska hugsanin í verulikanum ikki utopi?

— Nei, tað er avgjørt ikki mín hugsan. Alt skuldi bent á at møguleiki var fyrri samstarvi. Vit eru jú so sera nær skyldir. Vit hava nógv felags, og vit viðgera nógv mál á sama hátt. Hugsu bert um ta mentunnarlugu gongdina. Ein Strindberg, ein Ibsen og ein Brandes hevur

sina orsök. Og gev ti eisini gætur, at vit í norðanlondum virða fólkaraðið sum eina sjálffylgju. Just tí, tí vit leggja sama týðning í orðið fólkaraði, hava vit ofta lætt við at skilja hvønn annan.

Ikki avgerandi hvør stjórnin er

— Halda tygum, Tage Erlander, at vit í dag høvdu verið málinum nærri um javnaðarstjórn eisini var í Danmark og Noregi?

— Eg haldi at støðan í flestum forum hevði verið hin sama, tí teir stóru bágarar hava verið merktir av áhugamállum, og hevði hetta eisini komið fram undir øllum umstøðum.

Men tá hetta er sagt, eigur eisini at vera lagt afturat, at tað er sjálvandi greitt, at um stjórn

inarn høvdu somu áskoðan til figgiarpolitikk, vóru størri møguleikar at skipa samstarv.

Í tí smáa - í tí stóra

— Er tað ikki so at nógvir trupulleikar í samstarvinum standast av stuttskygni politikkaranna?

— Vit hava allir tað fyrri, at vit leggja okkum meir eftir at kanna teir trupulleikar sum eru í lotuni, heldur enn at kanna teir møguleikar sum framtíðin ber í sær.

— Tað kann tykjast sum tað eru detaljur sum forða tann politikk sum neyðugur er um nakað veruligt skal koma burtur úr?

— Hvat eru detaljur? Um vit eru í eini stórar figgjarkreppu, ja so eru vit í eini stórar figgjarkreppu, um vit vilja tað ella ei. Tað er ein detalja í tí stóru heildini, men detaljan er hóast alt ein veruleiki, sum vit ikki kunnu koma uttanum, just sum en sjúka kann forða einum tað hann hevur hug til.

Vældamt at vera ímóti

— Tora tygum at nokta at tað í øllum norðanlondum eru politikkarar sum tala fyrri norðurlandamálunum, bert fyrri at vinna sær nakrar atkvøður?

— Um tað bert var so væl um tað, at tala fyrri hesi sök, kom fólk so væl við, hevði eg verið væl nøgður. Men eg ivist stórliga at so er.

Eg haldi heldur, at tað líkar ikki so fáum at vera í móti hesi hugsan, tí tey halda at tað er vældamt at vera ímóti.

— Hugsu vit ikki øll ov miklið í krónum og oyrum?

— Jú, so er, men hvat skuldu vit annars hugsa í? Kanska í dollarum, í D-markum ella í pundum?

Hetta segði hann hála vegna í skemti og álvara.

Norðanlond og USA

— Er tað satt at norðanlond, hóast støðuga framgongd, verða aftúrarsigld í mun til ta framgongd sum fer fram í USA?

— Nú koma tygum inn uppá ein stóran spurning. Eg má, eins og aðrir ganga við til, at tey stóru amerikansku virkini verða alt størri og størri. Eftir minar hugsan hevði tað verið gagnligt um vit kundu kappast við amerikumen og soleiðis skapt javnvág í heiminum.

Um vit hyggja nakað fram eftir, verður tað av avgerandi týðningi at skapa javnvág, og

hetta gerst best við at øll norðanlond hava stórt samstarv.

Tað er millum annað av teirri orsök at eg so stórliga havi fegnast yvir atom-samstarvi, sum eg vóni fer at menn-

hugsjónir royndar av fólkum, sum sjálvir ein dag kunnu koma út fyrri at skipa stjórn, og soleið is hava ábyrgd.

— Tygum undirstrika, at tað er av stórum týðningi, at træta fer fram millum stjórn og andstöðu, men er tað mest gjøgnum fjarða demokratið ikki ein styrkiroynd — ein maktkampur?

— Eg vildi heldur sæð politikk sum ein dialog millum ymiskar hugsjónir, men tygum hava beint í tí, at tað ofta endar við stríði, tá avgerandi mál verða avgjört. Dialogurin er avgerandi, men stríðið kunnu vit ikki sleppa undan.

— Hvat halda tygum vera orsøkina til at norðanlond ógvuliga koma sær fram, mentunnarlaga sæð — við Svøríki fremst?

— Tað er beint at soleiðis er. Vit hava í dag ongan Brandes, ongan Strindberg og ongan Ibsen, men hvi tað er so, eri eg ikki forur fyrri at svara.

— Hvat hin norðurlendska familjan ikki eitt sindur ílt við at lata Ísland koma upp í part?

— Vit vilja gera okkara ítasta fyrri at Ísland kemur nærri familjuni. Ikki minst á tí mentunnarlaga økinum hava vit Ísland fyrri neyðini. Tað er ótrúligt hvussu frammalaga Ísland er mentunnarlaga.

Eingin leiðaraparodi

— Fara tygum, eftir at tygum alment er farin úr politikk, at virka aftanfyrri leiktjóldini, og har toga í trævörnar?

— Avgjørt nei. Vit í Svøríki skulu ikki hava nakra leiðaraparodi. Um eg kann gera nakkað í tí ideologiska tjakinum, eri eg til reiðar, men eg fari ikki at koma mæri uppi aktuellar politiskar stríðsspurningar, eftir at eg eri farin frá.

— Vanta tygum at Palme kundi ringt hvørja lotu?

(Framhald á 7. síðu)

Tage Erlander

ast bæði á tí visindaliga og forætningsliga økinum.

Vit í norðanlondum mugu standa saman um vit vilja hevja okkum. Hetta havi eg sagt ofta, og eg endurtaki tað eisini. Eitt samstarv innan framleiðsluna styrkir okkum munandi — vit eru hóast alt 20 miljónir — ein styrki sum er neyðug um vit vilja skapa javnvág í heiminum.

— Halda tygum at norðanlond eru heimsins mest útviklaði umráði?

— Eg var líka við at siga tí-anverri... Formelt eru nógvdemokratir sum virka eftir atlan, men ein við demokratium eisini heldur, at fólk skulu liva við í hvat ið hendur á politiska vígvollinum, haldi eg at vit eru komnir ógvuliga langt.

Í Svøríki hevur tað kommunala sjálfstýri virkað væl til at gera fólk meiri aktiv. Eisini hava stórar rørsur sum arbeidara-rørsan, avhaldsrørsan, fyrri at nevna nokur dømi, gjørt sitt til tað at skapa persónligt virki millum fólk.

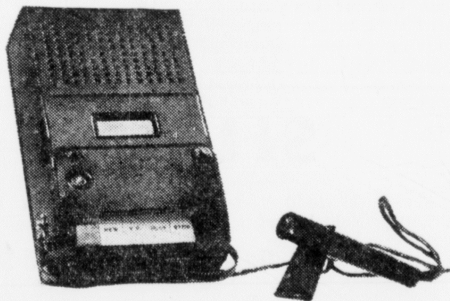
Politikkur er ein dialogur

— Áttu vit ikki í einum landi sum var komið væl fram, havi eina samgongustjórn?

— Nei, her havi eg eina avgjörda støðu, at politikkur verður best útintur, um ymiskar hugsanir kunnu koma fram. Fyri okkum her í Svøríki er tað ein stóru fyrimunur at hava eina andstöðu, sum vit vita tekur tey mál til viðgerðar, sum eru aktuall. Tað er bert gott fyrri eina stjórn at fáa sínar

Beinleiðis frá Japan

Kassette bandupptakarar

Upptøka frá mikrofon ella beinleiðis frá radio. Við tasku og mikrofon kr. 495,-.

Vælegnaður heima, í bili, í báti, til skúlabrúk.

Har SEV er, kann hann brúkast beinleiðis frá ljósneti.

RADIO-EL Tlf. 1397 — Tórshavn

RADIOBÚÐIN Tlf. 7008 — Runavík

FØROYA

BANKI

banki FØROYA